

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Fire opbyggelige Taler, 1844

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 5", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 5*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1998 , s. 1. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-4t44-txt-shoot-id7ad5d7eb-94d6-4850-9836-516b09fe6606.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 5

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Men dette Oprør grunder det Forbigangne bestandigt paa, det vil komme igjen som det Tilkommende med ny Forfærdelse. I Tiden er der ingen Sikkerhed, saa et Menneske med verdslig Ro kan sige: Fred og Tryghed, med mindre han finder Trøst i Tankeløshed. Det gjelder da at løbe; ak, man vilde gjerne løbe hurtigere og hurtigere, men Tiden løber man ikke forbi saalænge man løber i Tiden. Du som veed, hvorom Talen er, kald det en Flugt ved hvilken Du allerede var ligesom sluppen ind bag Forhænet, der adskiller Dig fra al Verdens Forfærdelse og Nød, frelst fra Tilbagefaldets Snare, Du havde ladet langt bag Dig, men der manglede dog et Lidet; kald det en Strid, i hvilken Du allerede ligesom havde seiret, og skjøndt anstrenget følte al Din Kraft til det sidste Anløb, hvori Du vilde gribe Klenodiet for alle Evigheder, men der manglede dog et Lidet; kald det en herlig Udgang paa den møjsommelige Vandring i Uforstaaelighedens Taage, da Forklaringen lyste ind deri og forklarede Lidelsen og Savnet og Faren og Besværligheden og Angestens Betydning, lyste Forstaaelsens velsignede Fred derover, men der manglede dog endnu et lidet Ord; Du som veed hvorom Talen er, lad det være hændt Dig i Begyndelsen, da Opfyldelsens Salighed bød det gode Forsæt sin trofaste Haand, men der var endnu een Vanskelighed tilbage; lad det være hændt Dig i Tidens Fremgang, da Opfyldelsen troligen Skridt for Skridt fulgte den trygge Vandrer, ikke ilede forud som Skyggen i Morgenstunden, ikke blev bag ved som Erindringens Aftenskygge, men der var dog endnu een Mislighed tilbage som undgik Enhver, kun ikke Angestens Spidsfindighed – Du som veed hvorom Talen er, hvad skal jeg sige Dig, men Du som ikke veed hvorom Talen er, Dig være det sagt, at den er om, hvorledes Utaalmodigheden pludseligen vaagnede kæmpestærk, og med sin Angest forvandlede det Lidet til Meget, den liden Tid til en Evighed, den liden Afstand til et svælgende Dyb, hiin ene Vanskelighed til Alts Afgjørelse, hiin ene Mislighed til Alts Fortabelse; at Talen er om, hvorledes Kraften sank hen i Afmagt, Mistilliden bortskræmmede enhver Hjælp, Forsagtheden forsagede ethvert Haab, hvorledes det Forbigangne, fra hvilket Sjelen troede at have løskjøbt sig, atter stod der med sin Fordring, ikke som en Erindring, men forfærdeligere end nogensinde ved at have sammensvoret sig med det Tilkommende, at Talen er – om Pælen i Kjødet. Et gammelt ærværdigt og trofast Opbyggelsesskrift siger, at Gud bærer sig ad med et Menneske som Jægeren med Vildtet: han jager det træet, da giver han det et lille Pusterum til at samle nye Kræfter og da begynder Jagten igjen. At et Opbyggelsesskrift taler saaledes til Forfærdelse, er det ikke at bære sig ad som Jægeren: ved sit Navn at indbyde Menneskene til Opbyggelsens Hvile og da at skrække dem op. Og dog er dette jo saaledes i sin Orden, og vi ville tage mod Opbyggelsen; thi vee Den, der vil opbygge uden at kjende Forfærdelsen; han veed jo ikke, hvad han selv vil! Men Den der veed at Forfærdelsen er der, han veed ogsaa, at Tilbagefaldet er Tegnet til at Angestens Jagt atter begynder, eller om ikke Tilbagefaldet saa dog Angesten for det, naar den laaner det Tilkommendes Styrke. Naar det Forbigangne faaer Lov at blive hvad det er, det Forbigangne, naar et Menneske forlader det ved at betræde den gode Vei, og ikke for ofte seer sig tilbage, da forandres han selv lidt efter lidt, og det Forbigangne forandres umærkeligt ved det Samme, og tilsidst passe de ligesom ikke mere for hinanden, det Forbigangne svinder hen i en ubestemt Skikkelse, det bliver en Erindring, Erindringen bliver mindre forfærdelig og mindre, den bliver stillere, den bliver mild, den bliver veemodig, og i enhver af disse Bestemmelser er den ifærd med at fjernes mere og mere, tilsidst bliver det Forbigangne ham næsten fremmed, han fatter end ikke, hvor det var muligt, at han saaledes kunde forvildes og han hører Erindringens Fortælling derom som Vandreren hører Sagnet i den fjerne Egn – men Tilbagefaldet lærer En at forstaae, hvorledes det var muligt; ja Angesten for Tilbagefaldet, naar den vaagner pludseligen, om der end kun er et Øieblik tilbage, den veed at benytte det til at gjøre Alt saa nærværende, ikke som en Erindring men som en Tilkommelse. Dog forstaaer en Apostel, at dette er ham gavnligt, paa det at enhver timelig Angest, der kun ønsker, maa fortæres, enhver Selvtillid, der vil være færdig, maa udbrændes i Tilkommelsens Skjærsild, enhver Feighed, der vil liste sig Faren forbi, maa omkomme i Forventningens Ørken. – Kun med megen Vanskelighed lærer et Menneske sig selv at kjende; hans Tragten efter det Evige kan være i al Oprigtighed, og dog kan der være en Fare, han, hvis det overlodes ham selv, saa gjerne vilde fritages for, han saa gjerne vilde omgaae, og altsaa i al Ydmyghed dog bevare en skjult Forfængelighed, da han ikke lærte sig selv at kjende til det Yderste, fordi han ikke var bleven ængstet til det Yderste, til Død og Tilintetgjørelse. Man dømm Ingen, eller Enhver kun sig selv. Ak, Alt syntes saa sikkret, naar blot denne Fare ikke var der; Himlens Salighed var saa udsigelig, og nu denne Mulighed! Da nager Pælen i Kjødet; thi dersom et Menneske ikke haver fornummet Himlens Salighed, da vil han heller ei lide saa meget. O, at det dog snart maatte være skeet, at det endeligen maatte hedde: omsider! Men naar man ængstes, gaaer Tiden langsomt; og naar man ængstes meget, da er selv et Øieblik langsomt dræbende; og naar man ængstes indtil Døden, da staaer Tiden tilsidst stille. At ville løbe hurtigere end nogensinde, og da ikke at kunne flytte en Fod; at ville kjøbe Øieblikket med Opoffrelse af Alt, og da at lære, at det ikke er tilfals, fordi »det ikke staaer til Den, som vil, ei heller til Den, som løber, men til Gud som gjør Miskundhed« (Rom. IX, 16)! At dette er et Menneske gavnligt, hvo forstaaer det; thi her fordrister dog vel Tankeløsheden sig ikke til at ville hjælpe med hvad den vidt og bredt kan forklare om det i Livet Gavnlige.